

Рис. Схема технології обробки різальних елементів з вуглецевої сталі

Такий рисунок поєднує два графічні зображення поняття (букви-символи, які називають поняття, і схему, яка відображає суть цього поняття) і дає змогу значно скоротити час на пояснення цього явища і не допустити, щоб студенти плутали поняття “відпуск” (вид термічної обробки сталі) – low-temperature tempering – та “відпустка” (тимчасове звільнення від роботи для відпочинку).

Висновки. Таким чином, співпраця і взаємодія викладачів кафедр іноземних мов і спеціальних кафедр сприяє посиленню професійної спрямованості викладання іноземної мови у вищому технічному навчальному закладі, розвиває міждисциплінарні зв'язки, допомагає студентам, магістрантам, аспірантам використовувати в навчанні або науковій роботі автентичні іншомовні джерела інформації, брати участь у професійно орієнтованому міжкультурному спілкуванні, поглиблюючи тим самим міжнародну співпрацю.

Література

1. Матеріалознавство : російсько-українсько-англійський термінологічний словник / [С.С. Дяченко, І.П. Гладкий, М.Ф. Замора, С.В. Кафтанов]. – К. : ІЗМН, 1997. – 296 с.
2. Русско-английский политехнический словарь / [Б.В. Кузнецов и др. ; под ред. Б.В. Кузнецова]. – М. : РУССО, 2005. – 728 с.

ЛОПУТЬКО О.А.

ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ МВС УКРАЇНИ

Процес реформування та розвитку системи вищої професійної освіти на сучасному етапі характеризується посиленням акцентів на підвищенні ролі самостійної роботи суб'єктів навчального процесу, що підтверджується основоположними засадами та вимогами Болонського процесу.

Спостерігається необхідність значного підвищення уваги та перегляду ставлення до володіння викладачем методикою організації самостійної роботи курсантів вищих закладів освіти [3, с. 4–6].

У сучасних умовах існує тенденція до скорочення аудиторних годин на вивчення тієї чи іншої дисципліни та компенсація їх за рахунок позааудиторної, самостійної роботи.

Цей напрям не є новим: у багатьох ВНЗ світу в середньому прийняте таке співвідношення аудиторної та самостійної роботи, як 1:3,5. Нагальна потреба відповідної організації занять за умови наявності такої кількості годин вимагає від викладачів формування та застосування таких видів, форм і методів організації самостійної роботи курсантів, які сприяли б підвищенню ефективності навчального процесу та якості підготовки спеціалістів [2; 8].

Зміни в українському суспільстві останніх десятиріч, інтеграційні процеси, які безпосередньо й активно впливають на формування загальноєвропейського та світового освітнього простору, потребують нових підходів у підготовці кваліфікованих фахівців для ОВС, що базуватиметься на збільшенні організаційного, дидактичного та методичного ресурсу самостійної роботи [4].

Отже, основним завданням освіти має стати формування у викладачів такого механізму мислення, який дав би їм змогу швидко адаптуватися до умов, які постійно змінюються, знаходити та аналізувати нові джерела інформації, практично й творчо застосовувати їх у професійній сфері [1].

Виходячи з особливостей організації навчання в освітньому закладі МВС України, процес оптимізації ускладнюється самим режимом повсякденної діяльності курсантів. Курсантські навчальні підрозділи мають виконувати додаткові службові завдання, що вимагає суворої регламентації.

З цією метою на самопідготовку кожного дня відводиться певна кількість годин. У цей час викладач має можливість працювати з усією академічною групою або окремими курсантами.

Таким чином, актуальність цієї статті підкреслена значною невідповідністю між вимогами до викладачів щодо організації самостійної роботи курсантів та станом їх готовності до виконання цих обов'язків. Ця суперечність потребує вирішення.

Ми вважаємо, що необхідними є зміни у таких напрямках: підвищення рівня професійної майстерності викладача щодо організації самостійної роботи курсантів та визначення основних складових елементів побудови моделі підготовки викладача до організації самостійної роботи курсантів на базі декількох структурних підрозділів ВНЗ.

Метою статті є висвітлення системи підготовки викладачів ВНЗ МВС до організації самостійної роботи курсантів.

На початку роботи над такою системою потрібно визначити певні етапи її функціонування залежно від того, яка основна мета в певний часовий період. Відповідно до цього можна визначити три етапи:

1. Адаптаційний – тут ідеться про адаптацію викладача до умов викладання у ВНЗ МВС, здебільшого на цьому етапі він повинен усвідомити зміст, мету та завдання використання прийомів, форм і методів організації самостійної роботи курсантів; потребу відповідності обраних форм і методів меті та цілям виконання завдань. Тут також мають бути окреслені труднощі, що постають перед викладачем щодо особливостей змістової частини навчального матеріалу.

Основною педагогічною умовою на цьому етапі є професійна спрямованість знаньової підготовки викладачів до організації самостійної роботи курсантів з опорою на специфіку їх фаху.

Домінуючими принципами на цьому рівні виступають: системність і послідовність та успішність і позитивність (ці принципи нерозривно пов'язані із прин-

ципом адекватності цілей і завдань, запропоновані викладачам на певному етапі види та форми роботи мають містити в собі матеріал для самостійного вивчення, дослідження).

Метою цього етапу ми вважаємо досягнення викладачем першого низького рівня (який відповідає використанню репродуктивних, копіювальних видів самостійної роботи) підготовки викладача до організації самостійної роботи курсантів.

2. *Практично-репродуктивний* – на цьому етапі у сфері нашої уваги в основному перебувають: вміння та володіння навичками організації самостійної роботи, адекватного використання видів, форм та методів організації самостійної роботи курсантів, відповідність їх застосування динаміці ускладнення змістовної частини навчальної дисципліни та вимогам щодо набуття знань, розвитку вмінь і навичок курсантів з навчальної дисципліни. Основною педагогічною умовою на цьому етапі ми вважаємо володіння викладачами способами інтеракції в контексті організації самостійної роботи курсантів. Принципами реалізації завдань II етапу є: адекватність цілей і завдань та індивідуалізація і диференціація.

Метою роботи на цьому етапі ми вважаємо проходження середнього та вище середнього рівнів (середній рівень характеризується переважним використанням реконструктивних, варіативних видів роботи, вище середнього – використанням частково-пошукових видів).

3. *Оптимізаційний* – на цьому етапі відбувається завершення підготовки викладачів до організації самостійної роботи курсантів. Його основними завданнями є такі: формування готовності викладача до самостійної творчої праці у напрямі організації самостійної роботи курсантів, формування вмінь встановлення оптимального співвідношення складності навчальних завдань з формами, прийомами та методами організації.

Тут важливі і такі фактори: сформованість культури самостійної роботи викладача: аналіз джерельної бази, де розробляється це питання, аналіз набутих знань, сформованих умінь та навичок курсантів з навчальної дисципліни, зокрема стану сформованості навичок самостійної роботи, пристосування форм, видів та методів організації самостійної роботи до вихідних умов та можливостей тієї чи іншої навчальної групи. Педагогічною умовою, яка реалізується на цьому заключному етапі, буде забезпечення системного методичного супроводу професійного становлення викладачів ВНЗ МВС. Основними принципами організації та змістовного наповнення роботи на цьому етапі виступають активність та інтерактивність.

У цій ситуації, на нашу думку, доречне використання комбінації таких видів, форм підготовки викладачів до організації самостійної роботи курсантів, яка сприяла б швидкому та якісному формуванню їх готовності до самостійної діяльності за якнайкоротший відрізок часу.

Завданням III етапу є проходження викладачами VI (високого) рівня підготовки до організації самостійної роботи, який характерний використанням творчих видів роботи.

Зазначимо, що всі елементи цієї системи є взаємозумовленими, а сама модель – циклічна. Вона має зворотний характер. Так, ті викладачі, навички яких до організації самостійної роботи є достатніми, часто знову повертаються до першого рівня її організації – самопідготовки, але тепер характер їх роботи значно складніший: вона переважно спрямована на науково-дослідну діяльність або на допомогу початківцям.

Відзначимо, що взаємодія суб'єктів на різних рівнях підготовки викладачів є значно складнішою, ніж це представлено на схемі, жоден з рівнів не існує відокремлено, без взаємозв'язку з іншими.

Модель підготовки викладачів до організації самостійної роботи курсантів в умовах методичної роботи навчальних закладів МВС України наведена на рис.

У статті охарактеризовано поняття, пов'язані з професійною діяльністю та готовністю викладачів, визначено зміст, сутність принципи й особливості організації самостійної роботи, основні поняття, специфіку та вимоги до підготовки фахівців для ОВС. Це дало нам можливість з'ясувати, що така складна форма організації навчальної діяльності потребує значної уваги з боку викладача-організатора і, як наслідок, підвищення уваги до його підготовки, особливо з боку осіб, відповідальних за підвищення ефективності методичної роботи у навчальному закладі.

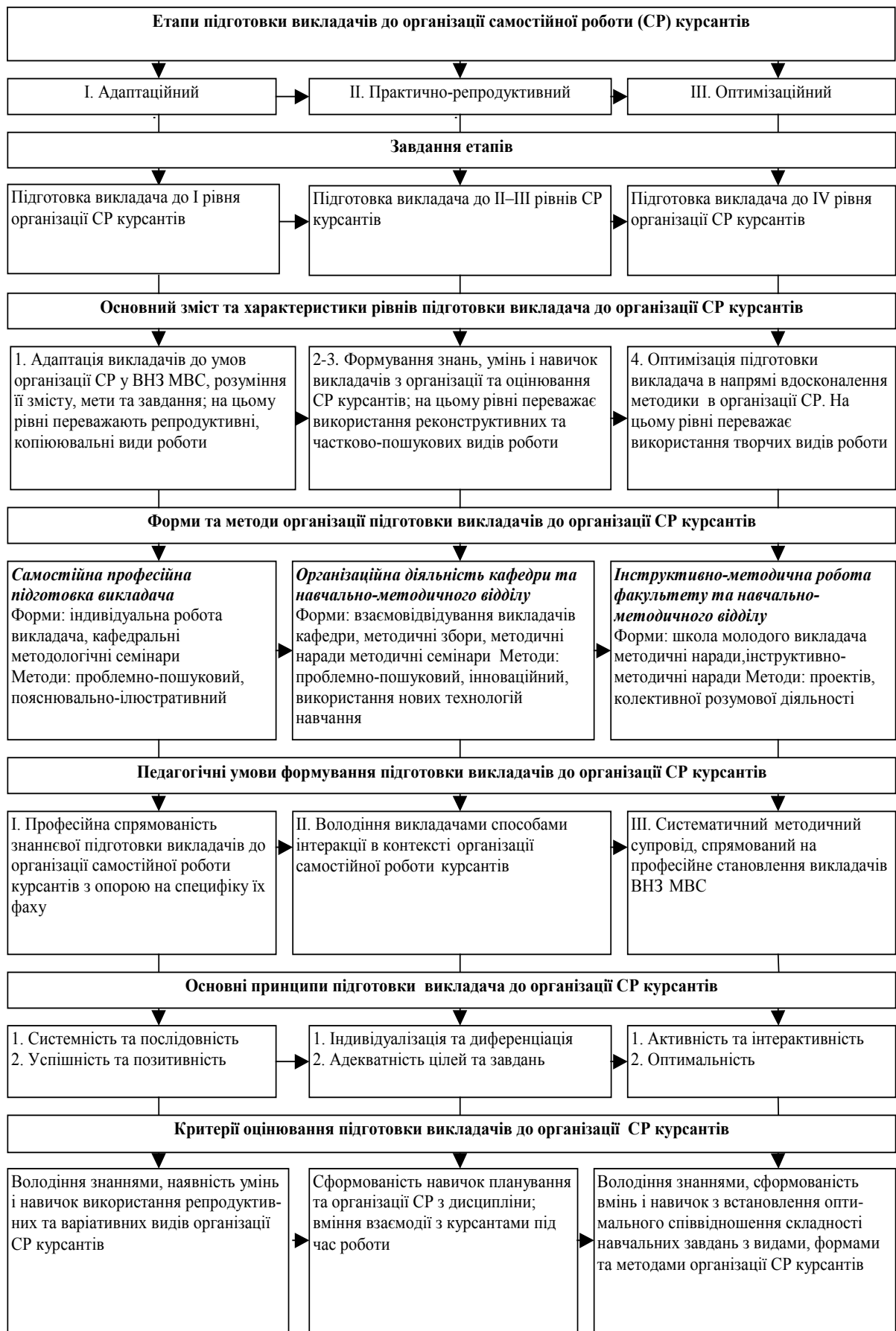

Рис. Модель підготовки викладачів до організації самостійної роботи курсантів

Висновки. Таким чином, впровадження запропонованої моделі сприятиме значному поліпшенню підготовки викладачів до виконання своїх професійних обов'язків, підвищенню рівня засвоєння матеріалу конкретної навчальної дисципліни та розвитку самостійності курсантів.

Література

1. Закон України “Про вищу освіту” (зі змінами) від 20.12.2006 р. № 2984-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу : http://www.osvita.org.ua/pravo/law_05/.
2. Козаков В.А. Самостійна робота студентів як дидактична проблема / В.А. Козаков. – К. : НМК ВО, 1990. – 62 с.
3. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. / [ред. С.У. Гончаренко, П.М. Олійник, В.К. Федорченко]. – К. : Вища школа, 2003. – 323 с.
4. Синьов В.М. Кадрова та виховна робота в ОВС : навч.-метод. посіб. / [В.М. Синьов, В.І. Кривуша, Т.В. Кушнірова, М.І. Легенький]. – К. : КЮІ КНУВС, 2006. – 179 с.

ЛУПАРЕНКО С.Є.

СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Підвищення якості знань школярів та стимулювання їх активності у навчанні – важливі завдання вдосконалення навчально-виховного процесу. Але пізнавальна активність у навчанні тісно пов'язана з провідними потребами дітей кожного вікового періоду. Багато дослідників виділяють молодший шкільний вік як найсприятливіший для здійснення педагогічного управління. Визначаючи умови та особливості активізації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів, необхідно мати уявлення про особливості пізнавальної діяльності на цьому віковому етапі, бо кожен вік має свої фізіологічні та психічні особливості, а отже, застосовуються різні шляхи формування пізнавальної активності.

Аналіз психолого-педагогічної літератури показує, що різні аспекти проблеми формування пізнавальної активності молодших школярів досліджувались багатьма вченими. Так, питання пізнавальної активності та пізнавального інтересу досліджували такі науковці, як Л. Аристова, Н. Бібік, В. Лозова, П. Підкасистий, І. Харламов, Т. Шамова, Г. Щукіна та ін. Психологічні аспекти навчання молодших школярів, їх вікові можливості та особливості пізнавальної діяльності висвітлено у працях Б. Ананьєва, Д. Богоявленського, Л. Виготського, Н. Добриніна, Д. Ельконіна, М. Задесенеця, В. Крутецького, О. Леонтєва, К. Поливанової, С. Рубінштейна, І. Старагіної, С. Тарасової та ін.

Ланці початкової освіти – “золотому” періодові онтогенезу, за В. Сухомлинським, “серцю дитинства”, за Р. Штайнером, належить особлива роль в онтогенезі дитини і генезисі творчості.

З огляду на це **метою статті** є аналіз психолого-педагогічної літератури та визначення вікових особливостей навчання молодших школярів і шляхів формування їх пізнавальної активності.

Головною особливістю психічного розвитку молодшого шкільного віку є посилення їх пізнавальної діяльності під впливом шкільного навчання.

За періодизацією Д. Ельконіна, молодший шкільний вік – це вік переважного оволодіння операційно-технічною стороною людської діяльності. Цей віковий період належить до системи “дитина-суспільний предмет”. Це означає, що в молодшому шкільному віці формування активної навчальної діяльності відбувається на